

Materiale didactice suport
pentru pregătirea pentru examenul de bacalaureat
la disciplina
Sociologie

Elaborat de
lect. univ. dr. Ileana Simona Dabu

Material elaborat în cadrul proiectului CNFIS-FDI-2021-0471 „UVT – Acces și echitate în învățământul superior”

Cuprins

Capitolul I – <i>Repere teoretice</i>	3
I.1. Perspectiva sociologică asupra societății	3
I.2. Metodologia cercetării sociologice	4
I.3. Societate și viața socială	4
Capitolul II – <i>Modele teste pentru pregătire bacalaureat</i>	10
II.1. Modele rezolvate subiectul I	10
II.2. Modele rezolvate subiectul II	12
II.3. Modele rezolvate subiectul III	12

Capitolul I – *Repere teoretice*

I.1. Perspectiva sociologică asupra societății

Ce este sociologia?

Sociologia este știința care studiază:

- societatea sub toate formele ei de organizare și manifestare ;
- comportamentul oamenilor în cadrul societății.

Funcțiile sociologiei:

- funcția de descriere a faptelor și proceselor sociale;
- funcția de explicare și înțelegere a faptelor sociale;
- funcția de abordare critică, obiectivă a vieții sociale;
- funcția practic aplicativă.

Ramurile sociologiei:

- ramuri care studiază grupuri și colectivități:
 - sociologia grupurilor;
 - sociologia urbană;
 - sociologia rurală.
- ramuri care studiază fenomene și procese sociale:
 - sociologia educației;
 - sociologia opiniei publice;
 - sociologia politică.
- Ramuri care studiază instituții sociale:
 - sociologia familiei;
 - sociologia familiei;
 - sociologia religiei.

Fondatorii sociologiei ca știință au avut rol de reformatori, cultivând o viață socială bazată pe valori umaniste. Aceștia au fost: Auguste Comte, Karl Marx; Herbert Spencer, Max Weber, Emil Durkheim.

Școala monografică de la București a fost una dintre primele școli de sociologie din lume și prima școală de cercetări monografice întemeiată de către Dimitrie Gusti (1880-1955).

I.2. Metodologia cercetării sociologice

Metodologia cercetării sociologice presupune modalitățile prin care se poate realiza o cunoaștere științifică a vieții sociale.

Metoda este modul de cercetare, sistemul de reguli sau principii de cunoaștere și de transformare a realității obiective, drumul gândirii în procesul de obținere a adevărului.

Procedeul este maniera de acțiune, de operare cu instrumentul de investigație (fișă de observație, ghid de interviu, chestionar, test).

Tehnica reprezintă ansamblul de reguli, procedee pentru o acțiune eficientă (tehnicile de codare, scalare, analiză, prelucrare).

Etapele unei investigații sociologice:

- **Stabilirea temei**, precizarea scopului și a obiectivelor urmărite;
- **Documentarea** – studierea literaturii de specialitate pentru a afla ce s-a întreprins și concluziile la care s-a ajuns în respectiva problemă de investigat;
- **Construirea ipotezelor** – a legăturilor între variabile de tipul „dacă ... atunci” sau „cu cât ... cu atât”;
- **Eșantionarea** – determinarea populației supuse investigației sociologice;
- **Stabilirea metodologiei cercetării:**
 - alegerea metodelor și tehnicilor de cercetare;
 - operaționalizarea conceptelor;
 - elaborarea instrumentelor necesare recoltării informațiilor;
 - stabilirea procedeeleor de aplicare a instrumentelor de lucru;
 - testarea instrumentelor (preancheta).
- **Recoltarea informațiilor** (cercetarea de teren propriu-zisă);
- **Prelucrarea informațiilor;**
- **Analiza cantitativă și calitativă** a informațiilor;
- **Verificarea ipotezelor** – confirmarea sau infirmarea lor în cercetare;
- **Întocmirea raportului de cercetare** și prezentarea acestuia beneficiarului.

Ipoteza sociologică este un enunț științific cu valoare probabilă care urmează să devină adevărat sau fals în urma cercetărilor de teren.

Ipotezele au următoarele **proprietăți**:

- Trebuie să contureze o relație cauzală;
- Variabilele (x și y) trebuie să fie testabile.

Măsurarea în sociologie reprezintă o operație conceptuală, empirică prin care se atribuie anumite valori unor parametri ai obiectelor și proceselor sociale. Este o determinare cantitativă

prin care se urmărește să se surprindă modalitățile concrete de manifestare ale fenomenelor utilizându-se anumite etaloane.

Variabila este o caracteristică măsurabilă, specifică unui fenomen, produs social sau relație, care poate varia, poate lua diferite valori.

Elementele componente ale operației de măsurare sunt:

- obiectul de măsurat;
- unitatea de măsurare sau etalonul;
- reguli de atribuire a valorilor.

Atribuirea valorilor se realizează printr-un proces de analiză constând din compararea etalonului cu obiectul de măsurat. Rezultă mai multe scale cum sunt:

- scala nominală;
- scala ordinală;
- scala de interval;
- scala de proporție.

Eșantionul reprezintă grupul de subiecți, ales dintr-o populație. Acesta este reprezentativ pentru întreaga populație studiată.

Eșantionul trebuie să respecte următoarele reguli:

- să ofere o imagine cât mai exactă a populației de referință;
- să fie reprezentativi în termeni specifici;
- să fie reprezentativ în raport cu fenomenul social studiat;
- să fie eficient în raport cu resursele folosite.

Principalele metode de cercetare utilizate în sociologie sunt:

- Ancheta sociologică;
- Observația;
- Analiza documentelor sociale.

Ancheta sociologică este o metodă de investigare a faptelor sociale la nivelul grupurilor umane, de obținere a datelor cu ajutorul întrebărilor puse de investigator și a răspunsurilor formulate de subiecți.

Formele anchetei sociologice sunt: ancheta bazată pe chestionar și ancheta bazată pe interviu.

Chestionarul este o succesiune logică și psihologică de întrebări scrise sau imagini grafice care, prin operatorii de anchetă sau prin auto-anchetare, determină un comportament verbal sau nonverbal înregistrat în scris.

Sondajul de opinie vizează opiniile subiecților cu privire la probleme care au un caracter public.

Interviul este o tehnică de obținere, prin întrebări și răspunsuri, a informațiilor verbale de la indivizi și grupuri umane. Spre deosebire de chestionar, unde întrebările și răspunsurile sunt scrise, interviul implică obținerea unor informații verbale.

Observația sociologică constă în investigarea sistematică, pe baza unui plan dinainte elaborat și cu ajutorul unor instrumente adecvate, a acțiunilor și interacțiunilor evenimentelor, relațiilor și proceselor dintr-un câmp social dat.

Analiza documentelor sociale. În limbaj comun, termenul de „document” are, în principal, înțelesul de act oficial cu ajutorul căruia poate fi probat un fapt, poate fi recunoscut un drept sau stabilită o obligație. În sociologie, termenul de „document” este utilizat cu precădere în accepțiunea originală, adică: semnifică un obiect sau un text care oferă o informație.

I.3. Societate și viață socială

Statusul social reprezintă poziția sau rangul ocupat de un individ sau un grup într-un sistem social, adică tot ceea ce un individ așteaptă de la ceilalți pe baza poziției pe care o are.

Tipologia statusurilor:

- Statusuri prescrise sau atribuite (statusul de cetățean, statusul etnic, statusurile de vârstă);
- Statusurile dobândite (statusuri profesionale).

Rolul social reprezintă ansamblul comportamentelor pe care un individ le performează în funcție de statusul pe care îl deține.

Fiecărui status îi corespund mai multe roluri. Statusul este un ansamblu de îndatoriri sau privilegii, rolul reprezintă exercitarea acestor îndatoriri și roluri.

Tipologia rolurilor sociale:

- Roluri așteptate (prescrise pentru un anumit status, pe care ceilalți se așteaptă să le performeze);
- Roluri performate (modul real de îndeplinire a rolului de către o persoană).

Grupul social reprezintă orice agregare umană de două sau mai multe persoane care are următoarele caracteristici: sentimentul de apartenență la grup, interacțiuni între membrii grupului, existența unor caracteristici comune, existența unor interese comune și a unui scop comun.

Tipologia grupurilor:

- După criteriul tipului de relații dintre membrii grupului: grupuri primare și grupuri secundare. Grupurile primare sunt grupuri mici în care membrii comunică direct; grupurile secundare sunt formate dintr-un număr mai mare de membri, au scopuri precise.

- După numărul membrilor: grupuri mari (popoare, națiuni, etnii), grupuri mijlocii (angajații unei firme, elevii unei școli) și grupuri mici (familia, grupe de studenți, echipe sportive, formații muzicale).
- După criteriul tipului de normativitate: grupuri formale (profesorii dintr-un liceu) și grupuri informale (grupuri care apar în urma interacțiunii dintre anumiți subiecți).
- În funcție de raportarea individului la grup: grupurile de apartenență (grupurile din care facem parte la un moment dat) și grupurile de referință (grupurile din care nu facem parte, dar luăm ca reper valorile, normele, simbolurile lor).
- Înăuntru și înafara grupului: grupuri închise (clasa de elevi) și grupuri deschise (partidele politice).
- După gradul de integralitate și stabilitate a intereselor: grupuri naturale (grupuri cu interese și scopuri comune) și grupuri ocazionale sau artificiale (grupuri cu interese și scopuri comune urmărite pe intervale relativ scurte).

Relațiile sociale sunt raporturi între unități sociale (grupuri, instituții, colectivități) sau între statuturile sociale ale indivizilor.

Caracteristici ale relațiilor sociale:

- Reprezintă sisteme de interacțiuni sociale între parteneri, ce au la bază o anumită platformă;
- Sunt orientate spre obligații reciproce ale partenerilor;
- Sunt orientate spre norme și modele de acțiune.

Instituțiile sociale sunt seturile de statusuri și de roluri asociate acestora, care contribuie la îndeplinirea unor funcții sau unor nevoi sociale.

Tipuri de instituții:

- Instituții politice (statul, partidele politice);
- Instituții juridice (tribunalele, baroul);
- Instituții economice (orice organizație economică);
- Instituții culturale (teatrele, mass-media);
- Instituții religioase (biserica, sectele);
- Instituții ale vieții private (familia, căsătoria, adulterul).

Familia reprezintă un grup de oameni care relaționează datorită unor legături de sânge, mariaj sau adopție. Relațiile dintre membrii familiei sunt relații de rudenie.

Tipologia familiei:

- **Familia nucleară** este familia formată din membrii a cel mult două generații care trăiesc în aceeași gospodărie.

- *Familia extinsă* este familia formată din membrii a mai mult de două generații, care trăiesc în aceeași gospodărie.

Școala este o instituție socială fundamentală, alături de familie, biserică, stat, partide politice, a cărei rol fundamental reprezintă realizarea educației.

Sistemul de educație include ansamblul organizațiilor sociale care, în mod direct sau indirect, intenționat sau spontan, realizează funcții pedagogice.

Sistemul de învățământ îndeplinește două funcții: funcția internă (de instrucție și educație) și funcția externă (de selecție și reproducere socială a culturii).

Religia reprezintă ansamblul credințelor și comportamentelor umane cu privire la ființe, forțe sau puteri supranaturale, sacre sau divine. Acest ansamblu de credințe se reunesc în aceeași comunitate morală, numită Biserică.

Biserica este un fenomen social, iar religia constituie o latură a vieții spirituale, o activitate socială a comunității umane.

Indiferent de deosebirile dintre ele, nota comună a religiilor este împărțirea lumii în reală și imaginară, în sacru (reprezentat de persoane, pietre, arbori, case, locașuri de rugăciune) și profan.

Statul și relația de putere au apărut din nevoia de coordonare a eforturilor pentru asigurarea ordinii în interior și a apărării atacurilor externe. Statul este o instituție care asigură unitatea și coeziunea societății.

Statul este forma concretă sub care sistemul politic își exercită capacitatea de decizie și control.

Funcțiile statului:

- De aplicare a normelor și legilor valabile pe teritoriul unei societăți;
- De rezolvare a unor conflicte interne dintr-o societate pentru asigurarea ordinii;
- De planificare și coordonare a repartizării resurselor;
- De mediere a relațiilor cu alte state.

Ideea de stat este asociată ideii de teritoriu și de coordonare a populației care trăiește pe acel teritoriu.

Partidele politice sunt instituții ale sistemului politic care s-au format pentru a exprima o ideologie fie în preajma unei personalități marcante, fie în condițiile unui eveniment istoric de o importanță deosebită.

Partidul politic este o organizație al cărui obiectiv final este cucerirea sau influențarea puterii guvernamentale, în urma unui proces electoral. Pot fi partide de guvernământ și partide de opoziție.

Stadiile pe care le parcurg partidele politice:

- Influențarea puterii;
- Cucerirea puterii;
- Exercițarea puterii.

Organizarea socială reprezintă procesul prin care oamenii își coordonează activitățile în vederea realizării unor obiective comune. Procesul care stă la baza organizării sociale este diviziunea muncii.

Diviziunea muncii constă în diferențierea și separarea activităților sociale pe sectoare specializate, în condițiile existenței unei coordonări de sarcini de schimb de bunuri.

Organizațiile sunt grupuri mari de oameni între care există relații formale, la nivelul cărora există scopuri clar definite, norme și reguli care le reglementează activitatea.

Rolul ONG-urilor:

- Duc la creșterea performanțelor organizațiilor publice;
- Facilitează dezvoltarea economică;
- Reprezintă o alternativă cu mult mai eficientă la o serie de servicii furnizate în mod tradițional de stat;
- Satisfac o nevoie fundamentală de asociere și afiliere a oamenilor;
- Reprezintă un spațiu de învățare și formare de competențe pentru tineri.

Capitolul II – *Modele teste pentru pregătire bacalaureat disciplina Sociologie*

II.1. Modele rezolvate subiectul I

1. O comunitate socială este recunoscută după:
 - a. prezența normelor formale
 - b. *similaritatea culturală și de status între membrii grupului*
 - c. lipsa de coeziune a grupului
 - d. relațiile conflictuale existente în grup
2. Socializarea primară se realizează prin intermediul:
 - a. grupului de prieteni
 - b. *familiei*
 - c. școlii
 - d. internetului
3. Ansamblul de comportamente performat de un individ în baza statusului reprezintă:
 - a. poziția lui socială
 - b. nivelul de pregătire socio-profesională
 - c. *rolul social*
 - d. locul în ierarhia grupului din care face parte
4. Familia formată din mai mult de două generații este:
 - a. familia conjugală
 - b. familia nucleară
 - c. *familia monoparentală*
 - d. familia extinsă
5. Sunt statusuri atribuite:
 - a. statusul de lider politic
 - b. statusul profesional
 - c. *statusul de vârstă*
 - d. statusul de student
6. Clasificarea grupurilor în formale și informale are drept criteriu:
 - a. *tipul de normativitate*
 - b. tipul de relații dintre membrii
 - c. numărul membrilor
 - d. raportarea individului la grup
7. Prin grupuri închise înțelegem:
 - a. *grupuri ai căror membri nu pot face parte din grupuri complementare*
 - b. grupuri la care aspirăm să ajungem

- c. grupuri lipsite de coeziune
 - d. grupuri ocazionale
8. Tinerii adunați la un concert formează:
- a. o echipă
 - b. un grup informal
 - c. *o mulțime*
 - d. un grup social
9. ONG-urile desemnează organizații:
- a. *independente de putere și nonprofit*
 - b. independente de guvern, fără profit
 - c. independente de putere și nonprofit
 - d. independente de politică, dar cu profit
10. Partidul politic este:
- a. *o organizație care are ca obiectiv cucerirea sau influențarea puterii guvernamentale*
 - b. o instituție totală
 - c. o instituție educativă
 - d. o organizație privată
11. Instituția oficială cu funcție religioasă este
- a. familia
 - b. secta
 - c. casta
 - d. *biserica*
12. Alegeți răspunsul fals:
- a. ancheta sociologică utilizează tehnici interogative
 - b. observația este o metodă de cercetare calitativă
 - c. chestionarul sociologic este un instrument de cercetare
 - d. *întrebările deschise sunt precodificate*
13. Între stat și societatea civilă se instituie relația de:
- a. *putere*
 - b. prietenie
 - c. colaborare
 - d. dușmănie
14. Alegeți răspunsul fals! După forma întrebărilor, chestionarele pot fi:
- a. cu întrebări închise
 - b. *cu întrebări autoadministrate*
 - c. cu întrebări mixte
 - d. cu întrebări deschise
15. Care dintre următoarele funcții nu este specifică familiei?

- a. funcția biologică
 - b. funcția economică
 - c. funcția de sociologie
 - d. *funcția de adaptare*
16. Observația structurată:
- a. *presupune o cunoaștere prealabilă a fenomenelor*
 - b. nu permite utilizarea grilei de observație
 - c. utilizează ghidul de interviu
 - d. nu poate utiliza un instrument prestabilit de înregistrare a informațiilor
17. Cel care a propus denumirea de *sociologie* a fost:
- a. *Auguste Comte*
 - b. Herbert Spencer
 - c. Karl Marx
 - d. Max Weber
18. Grila de interviu folosește:
- a. opiniile subiecților
 - b. întrebări închise
 - c. întrebări deschise
 - d. întrebări capcane
 - e. *întrebări deschise*
19. Unele grupuri pot fi închise, membrii lor nu pot face parte din alte grupuri, de exemplu:
- a. *clasele de elevi*
 - b. grupurile de prieteni
 - c. atelierelor creative
 - d. grupuri de socializare
20. La baza religiei stă distincția dintre:
- a. bine și rău
 - b. corect și incorect
 - c. *sacru și profan*
 - d. adevăr și fals

II.2. Modele rezolvate subiectul II

A. În coloana din stânga sunt prezentate concepte sociologice referitoare la familie, iar în coloana din dreapta sunt numerotate enunțuri adevărate referitoare la familia modernă. Asociați corect fiecare literă din coloana din stânga cu cifra corespunzătoare din coloana din dreapta.

a. Alegerea partenerului	1. există o mai mare toleranță și egalitate părinți- copii
b. Rezidența	2. căsătoria este bazată pe alegerea relativ liberă făcută de parteneri
c. Relația părinți -copii și familia modernă	3. poate fi neolocală (se întemeiază o nouă gospodărie)
d. Funcțiile familiei	4. alegerea partenerului este făcută de părinți sau rude pentru a întări puterea familiei
	5. sunt specializate în a oferi un mediu de siguranță creșterii copiilor și suport emoțional membrilor familiei conjugale

Rezolvare: a.2; b.3; c.1; d.5

În coloana din stânga sunt enumerate tipuri de instituții, iar în coloana din dreapta sunt numerotate enunțuri adevărate referitoare la acestea. Asociați corect fiecare literă din coloana din stânga cu cifra corespunzătoare din coloana din dreapta.

a. Instituții politice	1. sunt axate pe producerea și distribuția de bunuri și servicii
b. Instituții cultural - educative	2. asigură desfășurarea vieții private a indivizilor
c. Instituții economice	3. au în vedere exercitarea puterii și utilizarea legitimă a forței
d. Instituții ale vieții private	4. coordonează activitățile din domeniul învățământului, artei, culturii
	5. vizează administrarea controlului social și asigurarea ordinii

Rezolvare: a.3; b.4; c.1; d.2

B. Se citește următorul text:

Diferențele dintre oameni sunt percepute de către unii dintre noi drept „deficiențe”, ceea ce conduce la prejudecăți. Prejudecățile pot fi învățate în familie, știut fiind faptul că de multe ori copiii își imită părinții, sau grupul de prieteni. Învățarea prejudecăților din experiența personală insuficientă sau prin adoptarea unor modele de comportament preluate de la alții ne va conduce la discriminare.

Pornind de la textul dat, să se rezolve următoarele cerințe:

1. Să se formuleze ideea principală a textului.
2. Identificați cele două concepte sociologice la care face referire textul.
3. Construiți un argument care să confirme sau să infirme ipoteza potrivit căreia *conflictul de status are o probabilitate mai mare să apară atunci când se suprapun, în anumite situații, mai multe statusuri iar ierarhizarea este dificilă*.
4. Prezentați un punct de vedere personal referitor la *importanța școlii în realizarea socializării secundare*.

Rezolvare:

1. Prejudecățile sunt învățate și conduc la discriminare.
2. Conceptele sociologice identificate în text: prejudecăți, familie, grup de prieteni, discriminare.
3. Statusul reprezintă poziția sau rangul pe care un individ sau un grup o dețin într-un sistem social, tot ce un individ așteaptă de la ceilalți, pe baza poziției pe care o are. În relațiile sociale. Oamenii de raportează unii la alții prin prisma statusurilor deținute, fiecare deținând o mulțime de statusuri. Fiecare ierarhizează aceste statusuri, scoțând în față unul sau altul dintre ele. Fiecare individ ierarhizează aceste statusuri, scoțând în față unul sau altul dintre ele. Incompatibilitățile între statusurile pot conduce la conflicte inter-statusuri sau incongruența pozițiilor. Se pot manifesta conflicte între statusurile profesionale, familiale, politice, economice, integrate statusului global.
Conflictul de status are o probabilitate mai mare să apară atunci când se suprapun, în anumite situații, mai multe statusuri, iar ierarhizarea este dificilă. De exemplu, în societățile tradiționale se manifestă opoziția între originea socială diferită a partenerilor și achiziționarea statusului de soț/soție. Un alt exemplu poate fi conflictul între statusul provenit din apartenența la o religie cu cel dobândit dintr-un domeniu de activitate.
4. Punctul de vedere personal poate lua în considerare ideea conform căreia școala este principalul agent de socializare în etapa socializării secundare și, prin funcțiile sale, asigură integrarea individului în societate.

Se citește cu atenție textul de mai jos:

Socializarea realizată în cadrul familiei este esențială pentru integrarea copilului, eșecurile socializării în familie având, de obicei, consecințe negative la nivelul comunităților și al societății. Familia este principalul agent de socializare în primii ani de viață, dar rolul ei socializator nu încetează nici în etapele socializării secundare și continue. În cazul unei socializări deficitare la nivelul familiei, școala va încerca să remedieze, într-o măsură mai mare sau mai mică, deficiențele.

Pornind de la textul dat, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Formulați ideea principală a textului.
2. Identificați conceptele sociologice la care face referire textul.
3. Construiți un argument care să confirme sau să infirme ipoteza potrivit căreia *obstacolele în calea comunicării țin de prejudecăți, de anumite trăsături de personalitate ce se formează în raporturile interumane.*
4. Prezentați un punct de vedere personal deferitor la *rolul bisericii în viața comunității*

Rezolvare:

1. De la modul în care familia își îndeplinește funcția de agent socializator depinde integrarea individului în societate pe parcursul întregii sale vieți.

2. Concepte sociologice: socializare, familie, integrare socială, comunitate, societate, agent de socializare, socializare secundară, socializare continuă, școală.

3. Capacitatea de interacțiune ține de personalitatea fiecăruia, de abilitatea socială și de capacitatea de anticipare a reacțiilor celuilalt. Ea se formează prin educație și autoeducație și devine strategie comportamentală, în funcție de orientarea morală a personalității. Prejudecățile care pot crea obstacole în calea comunicării sunt: credem că cine are păreri contrare cu ale noastre este împotriva noastră, ne este dușman; dacă nu există dialog, alt argument nu există decât forță (violență, războaie). Nu avem un exercițiu al dialogului.

4. Punctul de vedere personal poate aborda ideii precum:

Religia are rol normativ. Sărbătorile religioase promovează respectarea unor ritualuri moștenite, care devin norme de comportament în colectivitate.

Biserica marchează comportamente și mentalități; cele mai importante evenimente din viața omului sunt însoțite de ritualuri religioase.

II.3. Modele rezolvate subiectul III

Răspundeți fiecăreia dintre următoarele cerințe:

1. Precizați înțelesul noțiunii de *biografie socială*.
2. Menționați două caracteristici ale organizațiilor private non-profit.
3. Evidențiați o corelație existentă între termenii *etnie și discriminare*, redactând un text coerent, de o jumătate de pagină, în care să îi utilizați în sensul specific sociologiei.
4. Ilustrați printr-un exemplu concret, mobilitatea structurală.
5. Argumentați, în aproximativ zece rânduri, afirmația potrivit căreia *cineva poate să discrimineze și fără a avea prejudecăți*.

Rezolvare:

1. Biografia socială este document social personal, neoficial, care prezintă istoria unei vieți scrisă de altcineva, pe baza informațiilor disponibile. Este folosită în analiza documentară, deoarece cuprinde date demografice și sociale despre individ și familia de proveniență, istoria

dezvoltării individuale, caracteristici și semnificații asociate vieții subiective, referitoare la acesta, la relațiile cu alții, la trăirile, atitudinile, opțiunile sale valorice.

2. Organizațiile private non-profit:

- Sunt private ca formă de proprietate, dar publice ca scopuri urmărite (au ca scop să promoveze interese publice sau interese colective);

- Presupun participarea voluntară a unor persoane.

3. Se poate porni de la:

- Existența discriminării pe criterii etnice;

- Posibilele efecte în societate: limitează șansele de realizare profesională, perpetuează prejudecățile, susțin inegalitățile sociale și economice, duc la apariția situațiilor conflictuale;

- Necesitatea acceptării diferențelor etnice și a unui tratament corect, egal, față de persoanele aparținând altor etnii.

4. Un posibil exemplu poate fi transformarea lucrătorilor agricoli în lucrători industriali, ca urmare a procesului de mecanizare a agriculturii.

5. Cineva poate să discrimineze, chiar dacă nu are prejudecăți, ca urmare a faptului că face parte din numeroase grupuri ai căror membri au prejudecăți și exercită presiuni în acest sens asupra sa. Aceste grupuri ai căror membri au prejudecăți și exercită presiuni asupra sa. Aceste grupuri pot fi: familia, grupul de prieteni, colegii de muncă.

Răspundeți fiecăreia dintre următoarele cerințe:

1. Precizați înțelesul noțiunii de *grup formal*.

2. Menționați două caracteristici ale interviului.

3. Evidențiați o corelație extinsă între termenii chestionar și anchetă sociologică, redactând un text coerent, de o jumătate de pagină, în care să îi utilizați în sensul specific sociologiei.

4. Ilustrați, printr-un exemplu concret, modul în care apartenența unei persoane la o anumită clasă socială este determinată de educație, ocupație, avere și venit.

5. Argumentați, în aproximativ zece rânduri, afirmația potrivit căreia *controlul social include atât forme de presiune cât și forme de recompensare*.

Rezolvare:

1. Grupul formal este un grup cu o structură prestabilită, creat de o structură organizațională. Relațiile și interacțiunile din grupurile formale se realizează după anumite reguli scrise, în interiorul grupului existând o ierarhie oficială.

2. Interviul:

- folosește prioritar întrebări deschise;
- permite observarea comportamentelor nonverbale și înregistrarea spontaneității răspunsurilor.

3. Se poate porni de la următoarele idei:

- chestionarul este un instrument al metodei anchetei sociologice;
- avantajele folosirii chestionarului;
- limitele organizării chestionarului.

4. O persoană are studii superioare, ocupă o funcție în consiliul de administrație al unei companii multinaționale și are un venit foarte mare, care i-a permis să facă diverse investigații și care i-au adus o avere considerabilă, face parte din clasa managerială. Criteriile în baza cărora s-a stabilit apartenența la această clasă sunt educația, ocupația, averea și venitul.

5. Argumentul se poate referi la control social formal, constituit din ansamblul de norme, reguli și prescripții impersonale elaborate de către organizații și asociații. Ele stipulează atât drepturi cât și obligații, recompense și sancțiuni, având drept scop buna funcționare a sistemului social.

Bibliografie

- **Ionescu, C.**, (2019), *Memorator de sociologie pentru liceu*, Ed. Paralela 45, Pitești.
- **Lupșa, E., Bratu, V.**, (2006), *Sociologie, Manual pentru ciclul superior al liceului -clasa a XI-a*, Ed. Corvin, Deva.
- **Popescu, G., Iordan, M., Horvat, A.G.**, (2020), *Ghid pentru învățarea Sociologiei în liceu și pregătirea examenului de bacalaureat*, Ed. Universitară, București.
- **Tudori, T.**, (2021), *Sociologie, Ghid de pregătire intensivă pentru bacalaureat*, Ed. Letras, București.
- **Voinea, M., Bulzan, C.**, (2006), *Manual de Sociologie pentru clasa a XI-a*, Ed. All, București.
- **Vlăsceanu, L., Zamfir, C.**, (1998), *Dicționar de sociologie*, Ed. Babel, București.

